

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

..... ΑΣ ΟΥΨΕΤΑΙ Ο ΑΙΤΙΟΣ

—Μεθότακα! Γιατί τότε δεν είσαι!... Πήγαινε από δω!...
'Ο Νικολής δεν ελπε τίποτα.

Έβρισε το κεφάλι του σάν την χελώνα, μέσα στους ώμους του, έσκυψε και τράβηξε πρὸς τὸν καθήρορο, χτυπώντας πάνω στις πέτρες τὸ δρόμου, μὲ τὰ χοντρά και στρογγυλά παπούτσι του.

—Μεθότακα!...

Κι' ὅμως δὲν ἦταν μεθόσταζας!
'Απὸ μικρὸς μάλιστα δὲν έβασε στὸ στόμα του κρασί. Κι' ἂν τώρα ἔγινε μεθόσταζας, τὸν ἔκαναν οἱ ἄνθρωποι. 'Απὸ τότε ποὺ ὄλοι τους τὸν ἔδιωχναν και τὸν περιφρονοῦσαν, ἔφημος πεῖα και δόστυχος στὸν κόσμο, ἐτράβηξε νὰ βρῆ τὸ θάνατο και βρήκε τὸ ποτήρι...

Ἐκείνο τὸν συντρόφεψε, τὸν παρηγόρησε, τὸν ἔκαμε νὰ ληρμονήσει και τὸν ἔραγε!...

Ἐκείνο τοῦ ζωντάνεψε παλιῆς εἰκόνης τῆς ζωῆς του, παλιῆς λαχτάρας του και φαντασίας ποὺ τὸν τὶς ἀνάστανε σάν ἀλλήθεις μπροστά του.

Ἦταν νέος κι' αὐτὸς κι' ὄρατος μὴ φορᾶ.

Ἐχε μητέρα ποὺ μὲ μόσχο τὸν ἀνάβρηψε και κάθε Κυριακὴ κι' ἐπίσημη γιορτῆ τὸν στέλλε και καθαρό κι' ὄμορφο τὸν ἄφινε νὰ βρῆ στὸ δρόμο.

Ποῦ νὰ ἦταν τώρα νὰ τὸν δῆ, ντροπῆ τῆς κοινωνίας, κι' ἀπόδιωμα και περιφρόνησι!...

Ἦταν κι' αὐτὸς νέος, εἶπαμε, κι' ὄρατος μὴ φορᾶ. Τεχνίτης γιὰ τὴ δουλειὰ τὸν περὶζήτητος. 'Ο,τι ἔβγαινε ἀπὸ τὰ χέρια του, ἦταν καλὰ βγαμμένο. Ἐχε και τὸ σπατάκι του, ἔχε και τὸ νεοκοκκινό του. Κι' ἔτσι, καλὸς και διαλεχτὸς καθὸς ἦταν, ἀγάτησε. 'Αγάτησε τὴν Ἐλενίτσα τοῦ πατᾶ, ποὺ ἦταν σάν ποικιλοῦζι ἀπὸ τριαντάφυλλο, ποὺ πρωτοσκαίει μὴν ἀνοϊζιάτικη αἴψη!... Σάν ἔγινε ἀπὸ τὸ παρόθυρο τῆς νὰ τὸν δῆ, κατέβασε ὁ ὄρατος στὰ πόδια του. Σάν πρόβαλε στὴν ταράτσα, ὄλα λουλουδιῶνα, σάν πῆγαινε στὴν ἐκκλησιὰ, ἡ ἐκκλησιὰ δὲν ἦταν ἐκκλησιὰ, ἦταν Παράδεισος μὴ ἀγγέλους!...

Σάν τὴ μαμαροκοκλίωνα, στείκει μὲσ' στὴν ἐκκλησιὰ, και μαραίνεις και ζουλαίνεις νέους, γέρους και παιδιὰ.

'Ἐλεγε τὸ παλὸ τραγοῦδι. 'Αλλὰ γιὰ τὸ Νικολῆ, ἡ Ἐλενίτσα δὲν ζουλαίνει ἐνέους, γέρους και παιδιὰ, ἀλλὰ και τοὺς ἀγίους ἀκόμα!... Ζωντάνευαν, θαρρεῖς, τὰ μάτια τους, γιὰ νὰ τὴ δοῦνε!...

'Αλλὰ τὴν Ἐλενίτσα τοῦ πατᾶ τὴ ζήτησε ὄψαφα ὁ μηχανικός τοῦ τόπου κι' ὁ παπᾶς δὲν ἤθελε καλύτερο γαμπρό. Φαίνεται δὲ πὸς μὲ τὸν καιρὸ συμφώνησε κι' ἡ Ἐλενίτσα. Ἐσχίσε τὴν ἀγάπη τῆς, τὴν παρόδωσε.

Τραγοῦδισε, ἀναστίναξε, ἔλλαψε ὁ Νικολῆς:

Παπαδοπούλα τοῦ πατᾶ, μὴ σοῦ τὸν κάνω τὸν πατᾶ, ἀγάπαμε κι' ἔμενα, χωρὶς μαλλιά και γένεια!
Μὴ τίποτε... Τίποτε!... Ἡ Ἐλενίτσα τοῦ πατᾶ δὲν τοῦδινε πεῖα σημασία.

Πὸς τὸν μαρῶνα νε κι' αὐτὸν ἡ μάνα του, σάν ἦταν μικρὸς.

'Αφῆσε τότε τὴ δουλειὰ του ὁ Νικολῆς και γιόζει τις νύχτες σάν τὸν παλαβό, ἔλιωνε στὸν ἀπᾶνο κόσμο ζωντανός, τὰ μάτια του πῆραν μὴ λάμψη σκληρῆ, ἔφημος ἐπίρροθ.

—Βοῦ! ἀμᾶν, βοῦ Νικολῆ, τοῦ λέγανε οἱ φίλοι του, και δὲν χυθῆκαν ἡ γυναῖκες!...
'Ὀς ποὺ μὴ μῆρα ποὺ περνοῦσε γελαστός, κοιμιστός, λαιπόντας κι' εὐχαριστημένος ὁ κύριος μηχανικός, ὁ Νικολῆς, χωρὶς νὰ καταλάβῃ πὸς, ποτε, κι' ἀπὸ τί, τὸν χτύπησε.

Ποῦ τὸν χτύπησε;
Δὲν ἔφαει!...
Βαρειὰ τὸν χτύπησε;
Ὅπτε τόμαθε, ὄπτε και ρώτησε γιὰ νὰ τὸ μάθῃ!...

Φυλακῆ, δικηγόροι, δικες, ἔξοδα. Πᾶει τὸ ἐργαστήρι. Μαρῶθηκε ἡ λεβεντιὰ. Μαῦρισε ἡ καρδιά του. Δικαστήρια Ἑλληνικά. Τοῦ τίπο. Χορὶς ψυχολογία και μελέτη τοῦ ἐγκλημᾶτος. Νόμος, ὄψαφα, και παράγωφοι. Ἰδὸν... Σκεφθέν... Διὰ ταῦτα...

'Ἐτσι τὸν δικάσανε, τὸν καταδικάζουσιν. Γιὰ καιζιέζα λέει. Τρέγα-γύρευε.

'Ὅταν βγήκε ὁ Νικολῆς ἀπ' τὴ φυλακῆ ἔβρεχε...
'Ἐβρεχε και βιολιὰ χτυποῦσαν στὸ σπίτι τοῦ πατᾶ. Παντρεύονταν ὁ μηχανικός τὴν Ἐλενίτσα...

'Ο Νικολῆς ἔπερασε ἀπὸ κεῖ.

Τὰ παράθυρα, ποὺ ἀκτινοβολοῦσαν ἄλλοτε σάν οὐρανοῦ γι' αὐτὸν, τώρα φεγγολοῦσαν γι' ἄλλον. Ἡ τὰράτσα ποὺ δημονογοῦσε ἀνοϊζει στὴ ζωῆ του, εἶνε τώρα γεμάτη ἀπὸ κόσμο μαῦρο και πικρό, ποὺ εὐχεται στοὺς νεονύμφους και στὸν πατᾶ.

—Στερωμένα! Νὰ σοῦ ζήσουν!...

Γύρισε ὁ Νικολῆς νὰ πᾶι στὸ ἐργαστήρι του, ἀλλὰ τὸ ἐργαστήρι εἶχε κουλῆθῆ.

'Ἐνα ταβερνίκι φὼ τῆς εἶς στὸ γυαλοῦ τὴν ἄσρη...

Μπῆκε μέσα, κληπέρισε, τοῦ εἶπαμε μὴ κληπέρισε και ὄπτε τὸν ξανακῆνῆξε κανεῖς, αὐτὸν ποὺ πῶν ζολακενῶντοσαν ποῖος θὰ τὸν πρωτοεῖχε στὴ λαρεῖα τοῦ!...

'Ἐσο ἡ θάλασσα χᾶιδε τὰ χαλίκια τῆς ἀκοροιαλιᾶς.

'Ο Νικολῆς βγήκε ἔξω και τὴν κῆταξε.

Πὸσο ἀπαλὰ και στοργικὰ χᾶιδε τὸ θόσῆλα και τὰ χοχλιάδια...
Θυμῆθηκε τῆς μᾶνας του τὸ χᾶιδεμα. 'Ἐτσι κι' αὐτῆ, ἀπαλὰ και στοργικὰ τὸν ἐνανοῖφει και τὸν ἀποκομιζει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς... Πὸσο ἤθελε νὰ γείρη δίπλα της νὰ κοιμηθῆ, ν' ἀναπαυθῆ, νὰ ἠσυχᾶ στὴ ματωμένη του καρδιά, τὸ πτωμένο μέτωπό του...

Κι' ἀποφᾶσισε νὰ παραδοθῆ στὴ θάλασσα, νὰ πῆσι νὰ πνιγῆ, ἀλλὰ πρὶν φύγει ἀπὸ τὴ ζωῆ θέλησε νὰ μεταλάβῃ γιὰ νὰ ἔχη δῶμα στὸ νέο του, ἀπεράντο ταξεῖδι!...

Κι' ἔπιε μονοροῦρι τὸ ποτήρι, ποὺ εἶχε παρῆγγεῖλι στὸν καπέλο.

'Απὸ αἶμα τὸ βιολιὰ χτυποῦσαν στὸ σπίτι τῆς Ἐλενίτσας. Ἦξερε και τὸ τραγοῦδι και ποὺ χτυποῦσαν τὸ γαῖθλο:

Μὴν τὴν μαλῶνεις πεθερά, και σὺ παρακοιναδά, γιὰτ' εἶν' παρακοιναδικη, κι' ἀλάρα ἀπὸ τὴ μάνα...

Νόμιζε πὸς τὸ λέγανε γι' αὐτὸν και γιὰ τὴ θάλασσα τὸ τραγοῦδι αὐτὸ και διέταξε και δεῦτερο ποτήρι. Και τὸ τραγοῦδι συνεζῶτανε:

— Δὲν θὰ σᾶς τὴν μαλῶνομα, εἶνε ἡ γῶνιες μας καλῆς, δὲν θὰ τὴν ἐνοχοῖμα, και θὰ τὴν ἀγαποῦμα!...

'Ο Νικολῆς διέταξε και τρίτο ποτήρι.

Σὲ κάθε ποτήρι και μὴ νέα ζωῆ ἔμπαυε και κωλοφοροῦσε μέσα στὸ αἶμα του. Νέες δυνάμεις φύλησαν στὴν καρδιά του, σκοτάδια φεῖγαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα του και σὲ μὴ νέα ἦπαρξι βαρτίζῶταν ὁ εἰνός του.

Και ἔπαυε, ἔπαυε, σάν νὰ ροφοῦσε νέα ζωῆ, νέες ἐλπίδες, νέα δῶμα!...

'Η θάλασσα δὲν ἀκογῶνταν πεῖα. Θὰ νόμιζε κανεῖς πὸς μᾶζεσε τὰ γαλανὰ φροεμάτῆς μὲ τις λεινές, χιονάτες νταντέλλες στὶς ἄρες τους, κι' ἔφημος μακρᾶ. Μιὰ νέα κόκκινη ζωῆ πλημυρίσει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀποδιωγμένου...

'Ὀ, πόσα πράγματα ἔσπλησαν ἀπὸ τῆς ζωῆς του τὰ κατὰβαθα και ζωντανέψανε μὲ τὸ κρασί!

'Η μάνα του, ἡ Ἐλενίτσα, τὸ παράθυρο, γαρόφαλα κι' ἀνθίζου, ὁ παπᾶς νὰ εὐλογῆ τὸν γᾶμο τους, ἔνας μηχανικός στὴ φυλακῆ, μὴ θάλασσα νὰ παῖθῃ ὄργανα, τὴν εὐχία του ν' ἀκομπανιᾶρῃ...

Και διέταξε κι' ἄλλο, κι' ἄλλο και δεῦτερο, και

...Και παραστράτησε και βρήκε τὸ ποτήρι...

Τὰ ὄργανα θαροῦσανε!...

"Ἄμα ἐπρόβαλε αὐτῆ ὄλα ἀνθίζαν, ὄλα ἔλαμπαν!"

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΊΨΕΝ

(“Όπως την αφηγείται ο ίδιος)

Ερρίκος Ίψεν, ο μέγας δραματικός συγγραφέας της Νορβηγίας, του οποίου άρκετά έργα μεταφράστηκαν και παίχτηκαν στον τόπο μας, γεννήθηκε στα 1828, την ίδια χρονιά κατά περίεργη σύμπτωση με τον Λέοντα Τολστόη, και πέθανε στα 1906, σε ηλικία 78 ετών περίπου.

Ο Ίψεν κατήγето από μία οικογένεια παλαιών ναυτικών, αλλά ο πατέρας του ησχολείτο με το εμπόριο των κανοξυλίων, στο οποίο τον έβοηθησε στην αρχή κι ο μικρός Ερρίκος. Η μητέρα του, αντίθετως προς τον φαινομενικά πλούσιο πατέρα του, ήταν μία γυναίκα σιωπηλή και ουδέτερη και πολύ θρήσκα.

Οι γονείς του Ίψεν ήταν άρκετά εύποροι και απέλαμβαναν μεγάλης εκτίμησης από τους κατοίκους του Σκίεν, εκ της μικρής νοηθιγικής πόλεως όπου γεννήθηκε και πέρας τα πρώτα του χρόνια ο περίφημος δραματογράφος. Ίδού τί γράφει για την παιδική του ηλικία ο ίδιος ο Ίψεν, σε κάποιον συμπληρωτικό του και διοργάνω του:

«Πρό ετών, όταν έγινε η μετονομασία των οδών της γενεθλίας πόλεως μου, έμαθα από τις έφημερίδες πως ένας δρόμος πήρε τ' όνομά μου. Άλλά καθώς μου είχαν μερικοί αξιωματικοί ταξειδιώτες, ο δρόμος αυτός οδηγεί από την αγορά στο λιμάνι, και εγώ ούτε έχω γεννηθεί, ούτε κατοίχησα ποτέ στο δρόμο αυτόν.

«Τούναντιόν είδα τό φώς της ζωής σ' ένα σπίτι που ερισκόταν κοντά στην εκκλησία, της οποίας τό ψηλό μαρμαριό μου είλκε πάντα την προσοχή. Δεξιά μας ήταν τό κτίριο του βασιύιζαν άλλτε τους καταδίκους, άριστερά τό Δημαρχείο, τό δεσμοτώριο και τό άσπλο των φρενοπαθών.

«Επί πλέον από μέρος αυτό άκούγοταν διαρκώς ένας ύποχθόνιος και φοβερός κρύτας που γέμισε τον άέρα κι' έμοιαζε με γυναικίους στεναγμούς και γερούς θρήνων.

«Καθώς εξακρίβωσα άργότερα, ή άλλόκοτη αυτή συναυλία προερχόταν από τό πέσιμο των καταρακτών και τό θρηνητικό ήχο των πριονιστριών που δούλευαν έξω από την πόλι, κι' άκούγοντοσαν σε μεγάλη άπόσταση.

«Τό σπουδαιότερο μνημείο της πόλεως ήταν ή εκκλησία της. Η παλιά εκκλησία του Σκίεν είχε καεί τον περασμένο αιώνα από άπροσεξία μιάς καλογοηδής, ή οποία τιμωρήθηκε με θάνατο. Ανοικοδομήθηκε πάλι κατόπιν και συγχρόνως άνοιχτηκαν γύρω της καινούργιοι ευθύγραφοι δρόμοι.

«Εκείνη την εποχή ή πόλι μας άπόχρησε κι' έναν πανύψηλο πύργο, στον όποιο άρτυνποόσε ένας φύλακας, ποόιο μαζύ του κι' ένα μαύρο σκύλο. Ο φύλακας αυτός έμεινε πάντα στον πύργο, από ένα μικρό παράθυρο του οποίου άνήγγελλε στους κατοίκους τις ώρες της νυκτός. Άλλά μία νύχτα χειμωνιάτικη, στις 31 του Δεκέμβρη, ενώ άνήγγελλε ότι μηκέη ο καινούργιος χρόνος, παραπάτησε, έπεσε κάτω κι' έγινε κομμάτι!...

«Άπό τότε δεν ερέθηκε κανένας να τον άντικαταστήση και τό παράθυρο του πύργου, άπ' τό οποίο είχε γκρεμιστεί ο φύλακας με τρώμαζε όσες φορές τό αντίκριζα από μακρυά.

«Η νταντά μου κάπιασε με πήρε, μ' άνέβασε στον πύργο αυτόν, και κρατώντας με άπό πίσω με ύποχρέωσε να σκύνω

τρίτο και τέταρτο κρασί...

... Διευθυνότανε στη θάλασσα και παραστράτισε κι' έπεσε στο ποτήρι.

... Και από τότε ούτε ξαναβήκατε άπ' εκεί!...

... Πάει κι' ή τέχνη ή παλιά, πάει και ή καλή δουλειά και τό μαστορλήκι!

... Ο περιζήτητος τεχνίτης άποδιωχόταν άπ' εδώ και άπ' εκεί.

... — Μεθύστακα!...

... — Φύγε από δω, μεθύστακα!... του φωνάνανε.

... Μεθύστακας! Ναι, μεθύστακας!... Μεθύστακας, αλλά ποός φταίει!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο Ερρίκος Ίψεν

και να κυτάξω στο κενό. Άκόμα θυμώμαι την άσπεία έντύπωσι που μούκαναν τα μαλλιά μου διαβατών καθώς τάβλεπα χτενιασμένα από τό ύψος που ερισκόμουν.

«Έβλεπα άκόμα την οικογενειακή μας κατοικία και δίκαιονα σ' ένα παράθυρο τή μητέρα μου. Έβλεπα καλά την αυλή μας και τό κόκκινο άλογο μας που κουνούσε την ουρά του, καθώς και τον τοίχο του σταύλου όπου ήταν κρεμασμένος ένας τερεκεδένιος κουβάς.

«Έξωφρα είδα τους διαβάτες να τρέχουν ειαστικά κατά τό σπίτι μας, ή νταντά μου με τρώβηξε προς τά πίσω και κατέβηκαμε γρήγορα άπ' τον πύργο. Κατόπιν δε θυμώμαι τί συνέβη.

«Άργότερα μου είπαν ότι ή μητέρα μου μόλις μ' άντίκρισε έκει ψηλά τρώμαζε και λιποθύησε. Κατόπιν, όταν με είδε κοντά της, μ' άγκάλιασε κι' άρχισε να κλάει.

«Άπό τότε, κάθε φορά που πήγαινα στην αγορά, κυττάξα την τρύπα του πύργου σαν ύπνοιστιόμορος, σαν ναΐε, κι' εγώ δεν ήξερα, ποιά μυστική σημασία για μένα.

«Διατηρώ άκόμα και μιάν άλλη άνάμνησι από την παιδική μου ηλικία. Θυμώμαι ότι κατά τή εάρτησί μου, μου έδωσαν ένα άσμενιο μετάλλιο, άπάνω στο όποιο ήταν χαραγμένη μία μορφή με ψηλό μέτωπο, γυριστή μύτη, γυμνό τράχηλο, μία μορφή που μούκανε πολλήν έντύπωσι.

«Η μητέρα μου μού ξήγησε ότι ή φιγούρα του μετάλλιον μου παρίστανε τον βασιλιά Φρειδερίκο. Μία μέρα όμως ενώ έπαίζα μ' αυτό, μού ξέφυγε από τά χέρια και κόλλησε μέσα σε μία τρύπα του πατώματος.

«Φαίνεται ότι οι γονείς μου δειδαν κάποιον κακό οϊωνό στην άπόλεια του άναμνηστικού μετάλλιον, γιατί ξεκαρφώσαν άμέσως τά σανίδα κι' άρχισαν να ψάχνουν. Άλλά παρ' όλο τον τίς ερευνης δεν μπόρεσαν να βρουν τίποτε. Ο βασιλεύς Φρειδερίκος είχε χαθεί!...

«Για πολλόν καιρό, μετά τό χάσιμο του μετάλλιον μου, θεωρούσα τον έαυτό μου ένοχο σοβαρού εγκλήματος, κι' όταν έβλεπα κανένα ύπάλληλο της δημοσίας άσφαλείας, έτρεχα να κρυφτώ κάτω από τό κρεβάτι της καμαρούλας μου.

«Άλλά στο σπίτι της πλατείας δεν έμειναμε πολλόν καιρό. Όταν ήμουν τεσσάρων ετών, ο πατέρας μου άγόρασε μία εδριχωρότερη κατοικία και πήγαμε εκεί.

«Η νέα κατοικία μου έβλεπε προς τό δρόμο κι' ήταν άρεκτα ψηλή. Τά δωμάτια ήταν μεγάλα, κι' επειδή δεχόμιασε πολλόν κόσμο στο σαλόνι, έμεις τά παιδιά εγαίναμε και παίζαμε στην πλατεία.

«Η πλατεία αυτή εχεροίμενε πολλές φορές και ως «πέδιον τιμής» στη νεολαία, για τους άγώνες που διεξήγοντο σ' αυτή, μεταξύ των μαθητών του λυκείου και της κοινοτικής σχολής.

«Μεταξύ των θαρραλών αυτών παιδιών συνηπτοντο τακτικά πειραματώδες συμπλοκαί, στις όποιες εγώ παρενρισκόμουν ως άπλος θεατής, άφου μάλιστα δεν ήμουν καθόλου φιλοπόλεμος κατά την πρώτη μου νεότητα.

«Για μένα είχε τότε περισσότερο ένδιαφέρον τό κτίριο των «Βασανιστηρίων» με τά μυστηριώδη γεγονότα που ελάμβαναν χώραν σ' αυτό στα παλιά χρόνια.

«Τό «Βασανιστήριο» ήταν χτισμένο με κοκκινωπά σανίδια. Σ' ένα μέρος δε πούμοιαζε με έξωση ήταν κερφωμένη μία σιδερένια άλυσίδα που άπέληγε σε τρίκιο. Τον κρείο αυτό περνούσαν άλλτε στο λαμό τό κατάδικο και τον έσφιγγαν δυνατά!...

«Τό «Βασανιστήριο» δεν είχε χρησιμοποιοηθεί ποτέ στα χρόνια μου, έν τούτοις έμεινε όρθιο καθ' όλο τό διάστημα της παραμονής μου στο Σκίεν. Ήταν καμιά άνάγκη τάχα να γίνεται αυτό; Δέν έβρω...

«Στό πίσω μέρος του Δημαρχείου του Σκίεν ύπήρχε μία άτελειωτή σκία που όδηγούσε στο ύπγειο. Μέσα εκεί ήταν ή φυλακή και πίσω από τά σιδερόφρακτα παράθυρα τους έβλεπα συχνά άσχημα και άποκροιστικά πρόσωπα.

«Στό εάθος του ύπγειοιου αυτού ήταν μία αίθουσα και εκεί—άκόμα δεν μισορό να τό πιστέψω—κρατούσαν δέμιονες... τους τρελλούς! Τά παράθυρα ήταν κι' εκεί μικροκλωτά, αλλά πίσω από τίς σιδερένιες κερκλίδες ύπήρχε μία έπίσης σιδερένια πλάκα γεμάτη τρύπες».

Στό άκόλουθο φύλλο θά συνεξοίσημε την τόσο ένδιαφερόσαν βιογραφία του μεγάλου συγγραφέως και φιλοσόφου της Νορβηγίας.